

ÓH, BÁR HALOTT LENNÉL

Máltán történt. Nagyjából hét óra lehetett, mikor beborult, és az alkonyat, miután kellőképpen elsápadt nyugaton, behúzódott az ég mögé. Hogy pontos legyek, nem önszántából tette, hiszen az ég akaratja volt. Az utca porát előbb megkergette a szél, aztán magába szippantotta a tenger, a tengert pedig – porostól, emberestől – szintén az ég nyelte el. Áthatolhatatlan sötét lett mindenütt, a hirtelen leszakadt világtalanságot csak a sikítások szabdalták szét. Nem is sikítások voltak, megnevezni se lehetett őket, sose hallott surrogó hangok, amelyek vijjogásba csaptak olykor át, majd visszasírültek a feketeségbe, oda, ahol tenger és ég összeér, eltörölve a földet, a legpuhábbat, legképlékenyebbet mindenek közül.

A csukott erkélyajtón innen fel-fellibbent a hervadtrózsa drapéria, és mint friss lepedő egy láthatatlan ágyra, a surrogó sötétre feszült. Alatta nyikorgott tovább az ég és tenger közé préselt létezés. A szobában is.

Néhány órával előbb, a San Giljan-öböl szikláira fröccsent pocséták fölött még javában párologott a nyár. Párok a dúcban, egy törülközőnyi fészekalj, hol összebúgtak, hol összeszólalkoztak, a karszthoz üveg koccant, sziklarepedés nyelt el kupakokat, felhabzott

a sör, egy pillanatra elült a csevely, elégedett böffetés, fokhagymás gyomorszag, hátvakargatás, asszonytenyér–férfiváll, majd kacaj. Egy hónapja nézem őket. Megérkeznek, lejönnek a partra, veszekednek egy sort, s mire a bőrük kifeketélik végre a fehér sziklából, megszeretik egymást újra, talán örökre is, gondolják, mikor az utolsó délutánon felszedik maguk után a törülközőt. Egy teljes hónapja nem szól hozzám senki. Lehet, hogy már nem is vagyok, gondolom néha, mikor a fejem mellé pöccentik a hamut, vagy odébb rúgják a papucsomat. Nem mintha zavarna, épp eleget szkennelik az embert, anélkül, hogy időben közölnék vele.

Az utolsó délutánok egyikén végre láthatóvá váltam megint. Már épp nekicihelődtem volna, mikor odajött hozzám egy nő. Késő harmincas volt, annyinak látszott legalábbis, nem a korával kezdte, s utána se tartotta fontosnak megemlíteni, így hát pontosabban – bezzeg az alkonyatot mindjárt kiismerem! – én sem tudok mondani, holott kellene. Kellene, lévén, hogy szorosán kötődik a dolgok lényegéhez, azon dolgokéhoz, amikkel foglalkozni szoktam, ha a tengertől távol vagyok. Írjak egy jelentést, mondja, továbbá kéri szépen, ne rökönyödjek meg túlságosan. Nem szoktam, így én, de mégis, miről kellene jelentenem, és az utolsó szót mintha beboldoztam volna, némi gúnnyal, meg persze fölényel is, mint minden szerződésnél szokás, ahol a felek egyikének a másikénál sokkalta több joga van a boldhoz, s az illető ezt ki is használja, az persze megint más kérdés, hogy a legnagyobb bold a szerződés tárgyát illeti. Tudja, hogy hihetetlenül hangzik, de elhagyta sajnós a férjét valahol, mondja erre ő. Hol? Hogyhogy hol, csattan fel, hát épp ez az, amit nem tud. Márpedig a rendőrség jelentés nélkül szóba se áll vele. Értem, vágom rá, pedig dehogy, akkor hát ülünk le, és beszéljük meg. Nincs mit ezen megbeszélni, s mindkét mellbimbójának udvara kikéredzkedik a vaníliaszínű tavorózsák közül, amelyek ki is domborodnak a türkiz anyagból, s bele is vájnak a testébe, csak úgy buggyan a hús, mint bűnbeeséskor szokott. Eléggé belefeledkezhettem a látványba – nem

kell ahhoz férfinak lenni –, mert bosszúsan ránt egyet a melltartója kosarán, az csattan egyet, megremegnek a mellei, ő pedig fel-szisszen. Kegyetlen fajtának tűnt. Abból is a legrosszabbnak, akinek nem eszköze, hanem célja a kegyetlenkedés, jobb híján tehát magát is bántja, melltartókosárral vagy a lelkiismeretével, egyre megy. Ne nézzen hülyének, fújja ki homlokából a haját, de alig valami dereng az egészből. Azt se tudom, melyik szállodában lakom. Meg még azt se, hogy együtt jöttünk-e egyáltalán. Tekintete úgy surran a fényben, mint szökött fegyenc a sötétben. Hát így nehéz lesz, mondom, mert ezek után, ugyebár, azt se vehettem biztosra, hogy valóban férjezett. Belelát a gondolataimba, és rimánkodóra fogja. Csak azt az egyet tudom, hogy férjnél voltam, segítsen rajtam, kérem, s azzal elkapja, majd meg is szorítja a kezem. Na de miből veszi, hogy hozzám kell fordulnia? Nem veszi, nem tudja, semmit se tud, hiszen már mondta, csak látja, s itt fejével a könyvem felé bök. Ismeri Yeats-et, kérdem csodálkozva, a Rosa Alchemicát, nem, nem ismer ő senkit, semmilyen rózsát, nem megmondta már az imént. Visszaülünk vagy sétáljunk egyet inkább. Ezt mintha indítványoznám, miután minden kérdéssel melléfogok. Hogy neki mindegy is, csak ne reszketne ennyire. Ezek szerint csak most jött rá, ugye, s megint leejtem a hangomat. Úgy tűnik, nála a labda, mert átveszi tőlem a kérdéseket. Mire jöttem rá most. Hogy a férjét, izé, tudja azt maga nagyon jól. Gabi vagyok, szögezi le erre. Gabi, mondom, és megrázom a kezét, majd hozzáteszem, legalább erre emlékszel. Szabadna tudnom a tiedet, kérdi. Gabi, mondom neki, pontosabban suttogom, miután a hanglejtésekbe is belezavarodom. Hát jó, feleli erre, végül is nem fontos. Mondom, hogy Gabi vagyok, csattanok fel, mire ő: nahát.

Elindulunk a parton. Cigizel, kérdem, nem tudja, feleli, de azért kihúz egy szálat a dobozból. Rágyújt, rutinosnak látszik, de bele-sápad, és köhögni kezd. Dobd el, mondom, szerintem leszoktál, nem, ezt ő végig fogja szívni, hadarja, s ki se fújja, úgy slukkolja le a következőt. Na jó, mire emlékszel, kér-

dem. Semmire. A következőre, hogy ő egy milyen Gabi, ugyanaz a nóta: nem tudom. Igyunk meg valamit, veti oda, mintha az emlékezés lenne az utolsó, amit fontosnak tart. Rendben, mondom, feljebb van egy kocsmá, ilyenkor még félárban mérik a koktélok. Beülünk. A műanyag asztalokon banános damaszterítő, citromos abroszcsíptetővel a lapjához fogva, nehogy elfújja a szél. A kocsmá alatt, közvetlenül a tenger és a szárazföld között, medencét vájtak a karsztos partba, kékre festették. Az egész öbölből erre látni, már-már öncsonkításszámba megy a kék, kés alatt a tenger és az ég. Amikor meccs van, a sziget végéig elhallatszik a bíró sípja, most a sliemai gimnázium pólóválogatottját püföli éppen egy bugibbái csapat, s a bajuszos anyák még a bíró sípját is túlharsogják. Errefelé minden nőnek bajsza van, mondom. Az, feleli, és a meccs felé fordul, úgy tűnik, van ideje. Előttem rendel, margueritát, ezek után nehezemre esik ugyanazt kérni, de végül én is kirendelem. Nem fogok valami szart inni, csak mert a nevünk megegyezik! Megkérdi, miért vagyok itt, s hosszan méreget, talán most lát meg először. Mondom neki, beleragadtam a nyárba, ha arra érte, milyen barna vagyok. Arra érte, s be jó nekem, hogy megettem. Nem volt más választásom, mondom, de hosszú ügy, hagyjuk ezt. Akárcsak az övé, feleli erre, majd hogy kérhet-e még egy szálcigit. Persze, és feléje lököm a dobozt. Nem nyúl utána. Márpedig én nem foglak kiszolgálni, aranyanyám. Vontatottan, mintha arra várna, hogy ha nem én, akkor valaki más tán megelőzheti, mégiscsak kivesz egy szálat. Te Gabi, mondom, hogyan tudjak én a segítségedre lenni. Írsz egy jelentést, ennyi, feleli, egyetlen jelentést, és kész. Kiissza a margueritát, csillognak a szemei. Na de miről, hogy Gabi, aki leszokott a dohányzásról és szereti a margueritát, elhagyta a férjét valahol? Nem, mondja, beszéljünk előbb. Jó, beszéljünk. Erre hallgatunk egy sort.

Téged elhagytak, szögezi le egy idő múlva, már a második margueritánál tart. Ezt meg hogy érted, kérdem. Téged csúnyán elhagytak, azért vagy itt. Nem olyan vészes, legyintek, s arra gondolok, nem erről volt szó.

Mesélnél róla, most mintha rína, úgy értem, hátha valami nekem is eszembe jut. Semmi kedvem hozzá, de nagy vonalakban vázolólok a helyzetet, igyekszem benne ragadni a sztereotípiákban, macsóóg, pocsek jelen, az én házam, az én váram, mit várom, börtönöm, már múltam se volt, nemhogy jövőm. Közben kirendeli a harmadik italt, rám alig figyel. A pincér szól, hogy lassan áttérnek a teljes árra, de ha itt maradunk, kikérhetjük előre a koktélokat. Négy euróért, mint előbb, kérdezzük egyszerre, Gabi és én. Annyiért hát. Akkor hozzon, itt összenézünk, én felhagyok a történetemmel, te hányat bírsz meginni, kérdi, hm, nem is tudom, akkor hozzon még hármat-hármát, mondja Gabi, aki elhagyta a férjét valahol.

Hát, ezért igazán kár volt lemenni önmagamba, gondolom. De Gabi lecsap hirtelen. És mondd, izé, Gabi, legalább húséges volt, mert nálam bizony nincsen visszaút, ha egyszer elkapom. Nem tudom, mondom halkán. Nem tudod, kerekedik el az arca, s ahogy kerekedik, úgy feszül ki a bőre is, ójaj, mindjárt szétpattan nekem a képe itten, de ő megismétli: nem tudod. Kábé minden szótagon két másodpercig gubbaszt, mégis csattan, akkora tenyér nincsen is, ami ilyen hangot ad, ha arcon üt. Nem tudom, és hagyjuk ezt, lényeg, hogy a férjed nem hűtlenkedett. Felkapja fejét a margueritájáról, a pohár sóperemét magával hozza szembogarán, júliusi zúzmara, lejegelt emlékezés, aztán ahogy a távolba réved, kienged a tekintete. Jé, tényleg, mondja megélnékvülve, hogy te milyen agyas vagy, majd egy csuklás után, hogy nem is, én vagyok agyas, mert megtaláltalak. Gabi, aki elhagyta a férjét valahol, kezdett elázni, és úgy feküdt rá az asztalra, mint részeg hajós a kormányra, hátha a teste elég volna, hogy túllendítse a lélekvesztőt a zátonyon. Előbb csak a vonásai korhadtak el, majd a viaszos bőrébe olvadtak a testrések is, a szája már alig mozgott, szeme pedig nem volt egyáltalán. Nem akartam belegondolni, mi történhet lejjebb, mégis láttam magam előtt.

– Te Gabi! – szólalt meg ekkor. – Nagyon nagy gond volna, ha nálad aludnék ma éjszaka?

Erre mit mondhattam volna? Minekutána

Mezei Gábor

PASSZÍV

sosem tudta meg, mit vettek ki belőle. csak hogy derékig van érzéstelenítővel. fekszik magán kívül. és ha a test ágyékához nyúl. az nem érzi ujjait. erre felröhög. a paplan alatt zörög valami. nem ismerős a csövek között. elgondolkozik kísérletképpen. ki az aki képtelen. magát megérinteni. egyre azt találgatja. máshol a comb izmait építik újra. és bár nélküle mozognak az elektródák alatt. mégis őt vágják le minden köldökzsinórról. ő ül fel az ágyak végében. megy le a lifteken. áll meg a kórházak előtt. rá nem várnak a vakító nap-sütésben. és ő nem vár senkire. a szív még dobban. a szem hunyorog. a retina emlékszik a szikefényre. aztán nem is látszik. ami nem érezhető. nem is érez.

kítárukoztam előtte, már rég az ágyamban feküdt. Mint minden szerelemnek, így az enyémnek is, éppen csak annyi résztvevője van, ahány beavatottja. S minél viharvertőbb egy szerelem, annál többen ölelkezünk. Most még ez a Gabi is. Kezdtém féltékeny lenni rá. Nem értettem, hogyan jutottunk el idáig. Óh, bár halott lennél, gondoltam haza, és már láttam is, ahogy ezek ketten feldúlt ágyneműk között ébrednek, majd a Viking, mindig így hívom, mikor haragszom rá, s mivel az utóbbi időben folyton a begyemben van, másként már nem szólíthatom, szóval a Viking kipattan az ágyból, reggel hét óra van, száraz csókot cuppant a Gabi vállára, ami nagyjából úgy hat, mint műrőzsákból összedrótózott esküvői csokor, és azt mondja, mennie kell. Persze nem norvégül, mert beszéli a nyelvet, de ha nem beszélne se volna gond, mert az a fajta, aki szereti eljátszani, hogy tiszteli a nőket, ezért a legfontosabbat, mint például a szeretleket, meg a most-hagylakot, sőt, a most-elhagylakot is az illető nő nyelven mondja el. Végtére is ez minden, amit a fenenagy tiszteletben egy nőnek tudnia kell. Ugye.

– Nos? – kérdezte Gabi sürgetőleg.

PETE

lakik bennem egy hajléktalan. gondolta. felütött két tojást. aztán reggeli után indult. hogy a lakást meghallgassa végre. mikor a nyelv forog. lassan a zárba kattant. a szőnyegen lába. a tükörben arcképe nyoma. és a beálló csendben. saját múltjaként maradjon jelen. ebben a repedés és érés között. nélküle kezdődött folytonosságban.

És mindezek után se mondtam neki azt, hogy nem.

Gabi legalább tizenöt margueritát ivott meg, már bőven a duplájáért mérték, mikor kikérte az utolsó két kört, amit szintén neki kellett elfogyasztania, mivel bennem még dolgozott a vágy, másodállásban ugyan, hogy segítsek neki. Annyit még sikerült róla kiderítenem, hogy a gyerekét, egy hétéves kisiút, az anyjánál hagyta. Aztán már semmit se mondott, csak pillogott bele a poharába, a durvasó visszapilinkézett a banánokra a damasztabroszon, én pedig egyre józanabban és dühödtebben meséltem a Vikinggel való esetemet. Egy-egy elhagylatkos résznél, lévén, hogy néhányszor nekem is a képembe vágta tiszteletteljesen, csak aztán mindig talált egy részt, amit persze én tágitottam ösvényé neki, s még le is cirógattam homlokáról a visszaút gyötrelmeit, nos és tehát, Gabi ilyenkor újfent kivette fejét a poharából, megdörzsölte szemét, ha józan lett volna, ennyi sótól valószínűleg már üvöltött volna, és azt mondta, hogy nem vagyok normális. Ezt viszont meglepően tisztán artikulálta. Majd ugyanolyan meglepően kijózanodott:

– De miért hívod Vikingnek?

– Mert az – vágom rá gyorsan –, norvég vagy svéd, tudom is én. Már régóta itt él, vagyis otthon. Különben egy hónapja végleg elhagyott. Meg se mondta, tehát végleg, azt hiszem.

– Hm – így Gabi, és egy pillanatra kinyílik a szeme, a csimbókos szempilláktól teljes

lesz arcán a napfogyatkozás, majd megismétli – Hm – aztán megint visszaejti fejét, s a sóval együtt peregni kezdenek a könnyei. – Várj csak! – mondja alig hallhatóan, s a szája sarkából vékony csíkban folyik a nyála, egy egész tócsát sír az arca köré.

Kábé fél óráig vártam. A Vikingből kifogytam, vagyis nem volt kinek folytatnom, Gabi aludt, a pincérek pedig egyre többször tébláboltak az asztal körül. Végül kifizettem a számlát, Gabit a hátamra vettem, a napnak már házitojássárgája-színe volt, s köröskörül az ég lila. Fenn, a szobában rádobtam az ágyra, betakartam, majd kiültem cigizni a teraszra. A tenger beljebb húzódott, visszaszívta magát és kerregett. A csupaszon maradt karszttarójokon moszatokat libbentett meg a szél. Aztán elborult hirtelen. Három méteres hullámok jöttek, némelyikük felcsapott az első emeletig, s kioltották a cigit. A grillezőket az ablakom alatt előbb a tenger nyelte el, majd kiokádta, s beszippantotta őket az ég. Visszamentem a szobába, és betoltam az ablakot. A hervadtrózsa drapéria egész éjjel ott surrogott a fejünk fölött. Gabi, aki elhagyta a férjét valahol, a hátán aludt, meg se moccant, de néha fel-felzokogott.

Másnap reggel megkért, hogy menjek le vele a partra. Mert a tenger az egyetlen, ami a tequilát legyőzheti. Vihar volt, kérdezte ártatlanul, mikor kiléptünk a szállodából. Az, mondom. Hát ő az egészről semmire nem emlékszik, és nagyokat nevetett. Viszont mintha derengene valami vikinges sztori. Na látod, akkor az egész közeli dolgokkal nincsen bajod, majd még hozzáteszem, a férjedet valószínűleg régebben hagyhattad el. Hm, gondolod, kérdi. Gondolom, mondom. A fehér sziklákon most annyi tócsa borzolta magát a szélben, hogy a törülközőinknek nem volt helyük. A hullámok fel-felnyaldostak a mólóra, s némelyikük még a bástyákra is felkérdezkedett. Rajtunk kívül egy fiatal lány sütkérezett a reggeli homályban, s úgy vonaglott, mikor a hullámok átcsaptak rajta, mint egy kígyó. Olyan nyurga is volt.

Gabi és én leültünk. Néztük a vizet. Tényleg be akarsz menni, kérdeztem. Nem tudom, szó mi szó, eléggé félelmetes. Abban a pillá-

natban, alig néhány méternyire a parttól, az egyik hullám felfújta magát, vastagodni kezdett, majd magasodni is, végül pedig megállt a szikla előtt, és mint egy üvegfal, hatalmas robajjal darabokra tört. Sikítani se volt időnk. A nyurga lány élvezettel nézte. Gabi megragadta ismét a kezem, és az arca ugyanolyan eszelős lett, mint mikor odalépett hozzám tegnap délután. A tenger megbékélt hirtelen, és elsimult. A hullám helyén, ott, ahol imént felfújta magát, egy bűvár bukkant fel, se palackot, se pipát nem viselt. Gabi még mindig a kezemet szorongatta, s most már én is az övét. Te láttad ezt, kérdezte alig hallhatóan, a bűvár pedig közben szépen partra evicélt. Fulladozni kezdtem, mikor levette a szemüvegét. A Viking, mondtam. A férjem, suttogta Gabi, s mintha kérdezte volna. Gumiruhája alatt kidomborodtak az izmai, de a lábai, mint egy karvaly, nemcsak ikszben álltak, hanem még bele is vájtak a sziklába, s nyomában karsztszilánkok pattantak szanaszét. Úgy kapaszkodott a földre, mintha már évszázadok óta a túlvilágon lenne a helye. Amint kibújt a ruhából, izmai meglötyyedtek, s megroskadt a háta is. Mellén mályvaszínű hegek éktelenkedtek, egymás mellett szorosán, talán pár hónapja szúrhatták szíven. Óh, bár halott lennél, nyöszörögte Gabi. Erre elengedtem a kezét. De kisvártatva megfogtam újra. A Viking ránk se nézett. Odasétált a nyurga lányhoz, megállt fölötte, árnyéka eltakarta még a bástyákat is. Nem félelmetes odalenn, kérdezte tőle a lány, és egyik kezét a szeme elé kapva, másikkal a vízre mutatva feltérdelt. Nem, mondtam a Viking. Odafönn unalmas, ha imádkozni kell, hát inkább lemerülök, azzal alábukott, ölébe vette a lányt, és enyelegtek egyet az orrunk előtt.

Fogalmam sincs, milyen nyelven beszélt, de értettem minden szavát. Mint utólag kiderült, Gabi is, aki azóta se tudja, hol hagyta el a férjét, de a jelentésről egyetlen szót nem ejtett a történetek után.

Én sem faggattam többé. Elfogadtam, hogy olykor bizony valóra válnak a vágyaink, s ha valakinek a halálát kívánjuk, elég egy kósza gondolat, soha többé nem ugrik fel mellőlünk hidegen és szeszélyesen, mint vadmadár.

